

POLSKA FEDERACJA BIOTECHNOLOGII

Łódź 8.02.2006 r.

Odpowiedź POLSKIEJ FEDERACJI BIOTECHNOLOGII na Stanowisko Komitetu Ochrony Przyrody PAN w sprawie upraw GMO i żywności z GMO z dnia 25. 11. 2005 r.

Z dużą przykrością zapoznaliśmy się ze „Stanowiskiem KOP” z dnia 25.11.2005 r., bowiem jest to rzadki przypadek polemiki wewnątrz środowiska naukowego, w którym naukowcy, przedstawiciele KOP, przedstawiają merytorycznie błędne informacje dotyczące zarówno danych naukowych, jak i prawnych czy też administracyjnych. Znamienne jest również, że KOP przesłał swoje stanowiska do PFB dopiero 20 stycznia 2006 r., aczkolwiek polemizuje z opiniami wcześniej prezentowanymi przez Federację. W swej odpowiedzi przedstawiamy jedynie najbardziej elementarne wyjaśnienia:

Adres do korespondencji

Tomasz Twardowski
Polska Federacja
Biotechnologii,
Instytut Biochemii
Technicznej,
Politechnika Łódzka,
ul. Stefanowskiego 4/10,
90-924 Łódź;
e-mail:
twardows@ibch.poznan.pl

1. KOP podaje:

„(...) Dla przypomnienia KOP PAN wskazuje na uchwały samorządów 15 województw, sprzeciwiające się wprowadzaniu żywności, pasz i upraw genetycznie zmodyfikowanych roślin na obszar swoich województw, protesty licznych organizacji pozarządowych wskazujące na zagrożenia powodowane wprowadzaniem GMO, a także najnowsze wyniki badań i obserwacji, również dotyczące Polski, wskazujące na niedopuszczalne lekceważenie zasad bezpieczeństwa konsumentów, zwierząt hodowlanych i zabezpieczenia środowiska przed nielegalnym i/lub nieświadomym wprowadzaniem do obrotu i uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych (...)”

biotechnologia

2 (73) 16–19 2006

Wyjaśnienie:

- W opinii Biura Prawnego Sejmu projekt uchwały w sprawie ustanowienia obszaru Rzeczypospolitej Polskiej strefą wolną od GMO:
  - jest **niezgodny z art. 87 Konstytucji**, ponieważ wkracza w materię zastrzeżoną dla ustawy, naruszając obowiązujący system źródeł prawa,
  - jest **niezgodny z art. 69 Regulaminu Sejmu**, ponieważ nie mieści się w żadnej z kategorii uchwał w tym spisie,
  - w sposób nieuprawniony ingeruje w rozgraniczenie kompetencji władz: Sejmu i rządu (**art. 10 Konstytucji**) oraz rządu i samorządu terytorialnego (**art. 148 pkt 6, art. 94 i art. 87 ust. 2 Konstytucji**),
  - jest **sprzeczny z ustawą o organizmach genetycznie zmodyfikowanych i narusza konstytucyjną zasadę praw nabytych (art. 2 Konstytucji)**,
  - jest **niezgodny z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE oraz dyrektywą Rady 2002/53/WE** w zakresie, w jakim wprowadza generalny zakaz upraw GMO.
- Negatywna decyzja Sądu UE I Instancji (LUKSEMBURG, 3 IX 2005):

The European Union (EU) Court of First Instance dampened the draft law set by the Upper Austria Region to ban the planting of genetically modified crops. The Court said Austria failed to present science-based data to justify their case and arguments invoking the precautionary principle lacked merit. (The EuropaBio website at <http://www.europa-bio.org> provides a link to the court order).
- W ocenie Komisji Europejskiej, na podstawie wykonanych 81 projektów badawczych z udziałem GMO w zakresie biobezpieczeństwa. Komisja oświadczyła, że prace z GMO nie tylko nie są zagrożeniem, ale w realnych warunkach są wręcz bezpieczniejsze niż standardowe rośliny. (Firoz AMIJEE, Pioneer Overseas Corporation and European Network of GMO Laboratories, United Kingdom, Brussels, 11-13.11.2002).
- International Life Sciences Institute, 26-28.06.2000, Limelette, Belgia
Konkluzje dotyczące żywności (psz) GM:
  - DNA, włączając rekombinowany DNA, składa się z tych samych czterech nukleotydów;
  - obecnie stosowane techniki rekombinacji w łańcuchu żywnościowym nie powodują zmian w chemicznej charakterystyce DNA (biorąc pod uwagę naturalne zróżnicowanie sekwencji DNA),
  - nie ma różnic w podatności rekombinowanego DNA i pozostałego DNA na hydrolizę chemiczną lub enzymatyczną,
  - przemiany produktów trawienia DNA nie zależą od pochodzenia DNA,
  - DNA nie jest toksyczne przy zwyczajowych poziomach spożycia,
  - nie ma dowodów potwierdzających alergenne lub inne immunogenne właściwości DNA z konsumowanej żywności modyfikowanej genetycznie,

- nie wyklucza się możliwości obecności, łączenia, ekspresji pozostałych zewnątrzkomórkowych fragmentów DNA z żywności przez mikroflorę przewodu pokarmowego,
- nie ma dowodów na wbudowywanie DNA ze źródeł pokarmowych w genom ssaków,
- spożycie żywności modyfikowanej genetycznie nie powoduje mierzalnych zmian w całkowitej ilości spożytego DNA.

2. W ocenie KOP:

„(...) Tworzymy dopiero system prawny (spóźniona nowelizacja ustawy o GMO), system administracyjny (odpowiednie organy kontrolne) i system monitoringu (laboratoria referencyjne) (...)”

Wyjaśnienie:

Nie można zgodzić się z takim stanowiskiem, bowiem od kilku lat obowiązują uregulowania prawne zbieżne z normami Unii Europejskiej.

Zasadnicze polskie uregulowania prawne w zakresie biotechnologii są następujące:

- 22.06.2001, ustawa „O GMO” (Dz. U., 25.07.2001, nr 76, poz. 811);
- 23.08.2001, ustawa „O paszach” (Dz. U., 25.10.2001, nr 123, poz. 1350);
- 11.05.2001, ustawa „O żywności i żywieniu” (Dz. U., 22.06.2001, nr 63, poz. 634);
- 16.03.2001, ustawa „O rolnictwie ekologicznym” (Dz. U., 22.06.2001, nr 63 poz. 634).

Ustawa „O GMO”, która ma zasadnicze znaczenie, jest zgodna i powstała na podstawie następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

1) 90/219/EWG z 23 kwietnia 1990 r. w sprawie ograniczonego stosowania mikroorganizmów zmodyfikowanych genetycznie (Dz. Urz. WE L 117 z 08.05.1990);

2) 98/81/WE z 26 października 1998 r. zmieniającej dyrektywę 90/219/EWG w sprawie ograniczonego stosowania mikroorganizmów zmodyfikowanych genetycznie (Dz. Urz. WE L 330 z 5.12.1998);

3) 2001/18/WE z 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylenia dyrektywy 90/220/EWG (Dz. Urz. WE L 106 z 17.04.2001).

Ustawa o organizmach genetycznie zmodyfikowanych transponuje również zagadnienia przewidziane w **Protokóle kartageńskim o bezpieczeństwie biologicznym**, w tym **zasadę przezorności** „(...) Kto podejmuje działalność, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest jeszcze w pełni rozpoznane, jest obowiązany, kierując się przezornością, podjąć wszelkie możliwe środki zapobiegawcze (...)”.

Do zasadniczej ustawy „O GMO” opracowane zostały rozporządzenia wykonawcze dotyczące:

- „Oceny zagrożeń dla zdrowia ludzi i środowiska” (Dz. U., 2002, nr 107, poz. 944);
- „Funkcjonowania Komisji ds. GMO” (Dz. U., 2002, nr 19, poz. 196);

- „Badań i wydawanie opinii w dziedzinie GMO” (Dz. U., 2002, nr 73, poz. 674);
- „Listy organizmów patogennych oraz ich klasyfikacji” (Dz. U., 2002, nr 212, poz. 1798);
- „Wzorów wniosków dotyczących zgód i zezwoleń” (Dz. U., 2002, nr 87, poz. 797).

Szczególne znaczenie dla rozwoju biotechnologii ma ustawa regulująca zagadnienia własności intelektualnej: Dz. U., z 17.07.2002 r., nr 108, poz. 945.

3. Szczególnie smutny jest fakt znany KOP:

„(...) wprowadzenia w mało przemyślany sposób eksperymentalnego uwalniania GMO do środowiska, a także nielegalnego (i prawdopodobnie nieświadomego) wprowadzania żywności z domieszką GMO na rynek krajowy. Istnieją również poważne obawy, że Polska staje się krajem nielegalnego tranzytu żywności i upraw GMO do państw poza Unią Europejską.(...)”

Wyjaśnienie:

Zgodnie z obowiązującym polskim prawem należy informować o znanych faktach popełnienia przestępstwa. Kto nie dopełnia tego obowiązku staje się współwinnym popełnienia przestępstwa.

4. Według KOP:

„(...) Kolejnym argumentem przeciw wprowadzaniu GMO jest ukryte bezrobocie na polskiej wsi, które może przejść w jawne, w wyniku bankructwa polskich rolników, nie mogących sprzedać swoich produktów wobec konkurencji z GMO. (...)”

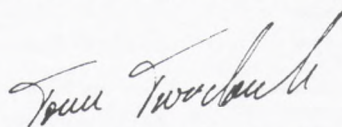
Wyjaśnienie:

Trudno uznać za godne podejmowania jakiegokolwiek dyskusji założenie, że produkcja ekologiczna bezrobotnych polskich rolników uratuje kogokolwiek przed bankructwem.

Konkludując:

Należy z bólem stwierdzić, że argumenty błędne merytoryczne mają tak silne poparcie w środowisku, które z definicji winno opierać się w polemice na faktach. Dyskusja jest podstawą rozwoju, ale musi opierać się na danych prawdziwych i możliwych do zweryfikowania w sposób obiektywny, a nie na hasłach demagogicznych i populistycznych.

prezes
Polskiej Federacji Biotechnologii

prof. Tomasz Twardowski